

267); *Castroci* a. 1620 (BAEC XI, 124).

ETIM. Del llatí CASTRUM SĒCTUM 'castell tallat' (paral·lel a *Castelltallat* i a *Penassita* (< PINNA SECTA: cf. TVBoi II, 10). En les nòrdiques afraus on es troba *Castrossit* és inconcebible un arabisme; i no ho és menys un nom postantropònimic, del Cid Campeador. D'altra banda la pron. popular d'aquest nom amb -s—en indrets on encara es distingeix fònicament entre ç i s— acaba d'assegurar aquesta etimologia indicada per En Coromines per als dos noms en TVBoi II, 10.¹⁰ No hi ha, doncs, raó per escriure *Castroci* amb c. J. C. i J. F. C.

CASTULEION

Alqueria antiga del terme de Montuiri (Mallorca).¹⁵ DOC. ANT. *Alcheria Castuloxam* (Rep.Mall., 104); *Alcheria Castubeyon* (ibid. 30) grafies errades en lloc de *Castuleyon*, com llegeix Quadrado en el seu còdex.

ETIM. Quadrado (p. 479), diu: «Alq. Castuleyon, podria interpretar-se por 'castillo de fuentes', tomant la terminació *eyon* por corrupció de *ayun*». És a dir, *Castuleion* < *Castaluyon* < *qasṭal ʿuyún* «château d'eau, conduit d'eau». Però *qasṭal* no és 'castell', sinó 'fontanal, sortidor', 'conducció d'aigües' (Dozy, *Suppl.* II, 344b), mot oriental no corànic ni hispànic, *qasṭal* 'castanyer' ben documentat com hispànic i magrebí (RMA, *PAlc*, Abenalbeitar etc.: 345a2); caldria *qasṭal al ʿuyún* 'castanyer de les fonts' amb haplogogia; potser preferible, doncs: *qisṭ ʾil-ʿuyún* (> *kestelw* > *kastuleyūn* amb metàtesi): 'partió, repartiment de les fonts' (*qisṭ* 'partió' RMA, Dozy, 344); V. un compost paral·lel en *Castellarda*.

La CASULLA

Cami de la Casulla, partida del terme d'Almassora (Pna. Cast.) (BSCC XIV, 85).

PARÒNIMS. Es *Caiülls*, possessió important del terme de Marratxí (XL, 89,13) (Mapa Mascaró 17G9 escriu *Es Cavullis*; no figura en el Mapa del Cardenal Despuig).

Es Cavullis, a Son Ramon (Mallorca) (XLI, 3.10) (Mapa Mascaró 11G1).

Es Pou des Cavullis, partida del terme de Llubí (Mallorca) (XLI, 4.14).

Es Cavullis, barriadeta d'Inca, ja fora terme, a la carretera de Llubí (Mallorca) (XL, 49.21) (Mapa Mascaró 10G12).

Es Cavullis, petita possessió a Sencelles (Mallorca)⁵⁰ (Mapa Mascaró 27A5).

Collada de la Caiülla, partida de St. Julià de Lòria (Andorra).

ETIM. Són noms derivats del llatí CASA 'cabana'; el primer per via mossàrab; i potser també els mallorquins; amb sufixos -ull, -ulla, -ulla; i amb el sentit de 'cases menudes' (cf. DECat II, 607a27-b7; DECH I, 918a24-b14; DECat II, 607a27-32). J. F. C.

Catà, Catan, V. Català

CATADAU

I altres començant igual, CATARROJA, CATA-MARRUC etc. que tractem juntament.

Vila de la Ribera Central del Xúquer, al NO. de Carlet, vall dels Alcalans.

PRON. MOD.: *kataḏáy* 1935, a Carlet, Alcúdia i Catadau mateix; igual ho vaig oir el 1962 en aquests pobles mateixos, i a Alfarb i a Llombai: en l'enq. de Catadau, és quan vaig descobrir el fet ignorat fins a llavors per tots els dialectòlegs (fins SGuarner, J.G.M. etc.), o silenciats per tots els erudits, que a la vall dels Alcalans (i a Catadau més purament que enlloc) es conserva la pron. del valencià no apitxat. És una població de terme molt emboscada, que ja arriba fins a la frontera lingüística. Gentilici: *kataḏayins* a Carlet, generalment reduït a *kataḏins* 1935, en aquells mateixos pobles.

MENCIONS ANT. En el *Rept.*, ja durant el setge de València, una donació de Carlet a. 1238, incloent l'«alqueria de *Catadauro* et de *Alumber* ['Llombai'] que sunt in valle de *Alcalano*, cum furnis et molendinis». SSiv. (187) troba dades de Catadau i del seu castell en els anys 1357 i 1367; restant població morisca, no s'erigí en parròquia fins al 1535, però de moriscos. Per tant figura en els censos de moriscos: l'any 1527: 100 focs; el 1563: 65; el 1572: 77; el 1602: 114 (Lapeyre, *Geogr. Esp. Mor.*, 37); en fi, el 1609 li troben 130 cases de «cristianos nuevos» (Reglà, *An. Un. Val.* 1963, p. 710). Quedant quasi deshabitada per l'expulsió, se'n donà carta de poblament el 1611 (p. p. Lz. Vargas, c. 1774, II, 23). Tornà després a ser un poble gran, del qual Cavanilles pondera els conreus (I, 165).

CATARROJA, vila important de la costa NO. de l'Albufera de València, on hi ha l'anomenat Port de *Catarroja*, des del qual surten en barca els pescadors (més de 450 famílies), i els habitants que n'exploten els joncs, el càrritx i la boga; o bé uns altres arrossals no tan fèrtils com els de Xàtiva: vegeu les dades i descripció de Cavanilles (I, 169).

PRON. MOD. D'acord amb la fonètica apitxada: *katařōča* a Val., 1935, i a Catarroja, Sueca, Sollana etc., 1962. Gentilici: *catarrojins*, general i molt viu, J.G.M. 1935; *katařōjins*, Sueca (XXXI, 21); si bé M. Gades els diu *catarrojérs* (T. del Xè I, 10).

MENCIONS ANT.: *Catarroja* Cròn. de Jaume I, 346.6f. El 1238, ja durant el setge de València el rei donà l'«alqueria de *Catarroya*, totam ab integro» a Pelegrín de Atrossillo (*Rept.*, Bof., 373.22). 1263: «Los pobladores de *Albal* y *Catarroja* se negaban a permitir que --- regara su heredad de *Beniparrell* ---» (MtzFdo., *Doc.Val.ACA* I, n.º 486). 1310: «prop *Catarroja* --- e a la cequia de Moncada ---» *Manual de Consells* (NPrimitiu, *Assembl. Cron.* 1960, 126v). I fi S. xv, en *La Brama dels Llauradors* v, 106. SSiv. (pp. 187-8) en dona altres dades de 1307 i 1393, i mostra que des del principi degueren predominar-hi els cristians, si bé fou parr. sufragània d'Albal fins a 1610, i després viceversa. En efecte manca en els censos de moriscos del S. XVI; i en el de 1609 (*An. Un. Val.*